

Muhsin Demirci, *Kur'ân ve Yorum* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 2006), 384 s.

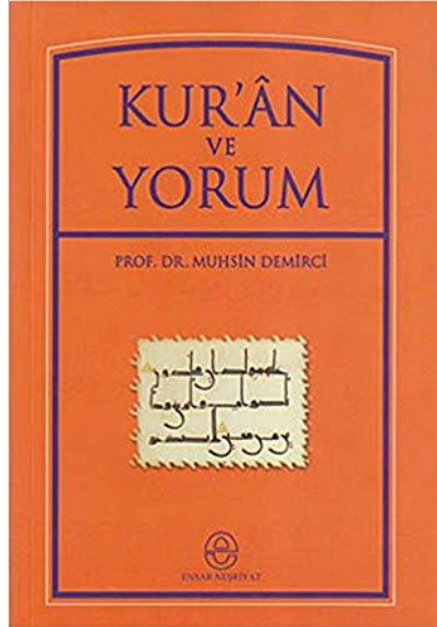
Hazırlayan

 OSMAN BAYRAKTUTAN ^a

Geliş Tarihi: 02.04.2019 | Kabul Tarihi: 25.04.2019

© Bayraktutan, Osman. "Muhsin Demirci, *Kur'ân ve Yorum*." *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 18 (2019), 585-588.

Tanıtımını yapacağımız bu eserin içeriğine değinmeden önce birkaç kelam etmenin faydalı olacağını düşünüyorum. Bilindiği gibi Kur'ân-ı Kerim dışında diğer semâvî kitaplar hem lafız hem de anlam bakımından tahrife uğradıkları için, ilahilik vasıflarını kaybetmişlerdir. Ayette de geçtiği üzere 'Hiç şüphe yok ki, Kur'ân'ı biz indirdik, elbette onu yine biz koruyacağız.'¹ Bu bakımdan bugün insanlığın elinde bulunan tek orijinal kitap Kur'ân'ı Kerim olması niteliği sebebiyledir ki Kur'an, asırlardan beri binlerce ilim adamının gözlerini hay-



^a Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü
osmanbayraktutan@hotmail.com

¹ Hicr Suresi; Sure 15, Ayet 9

ranlıkla kendisine çevirdiği bir kitap olmuştur. Başta Müslüman bilginler olmak üzere pek çok ilim adamı bir taraftan onun kaynağı, kırâatı, tarihi üzerinde araştırma yapmış; diğer taraftan da içerdiği hükümler, müjde ve tehditler, öğüt ve kıssalarla ilgili eserler kaleme almışlardır. Kur'an'ın varlık ve bilgi kaynağı olması onun İslam Medeniyeti içinde ortaya çıkmış her türlü düşünüş ve davranış biçiminin de temeli olduğu anlamına gelir ki, Kur'an bilinmeden, anlaşılmadan İslam medeniyeti ve kültürü anlaşılabilir. Bunun içindir ki nasıl ağacın su olmadan büyüüp, gelişip meyve vermediği gibi, insanın da İslam medeniyetini kültürünü ve en önemlisi "İslam Dinini" anlamak, yaşamak ve hissetmek için hayat suyu Kur'an olmalıdır. Onun hem lafız hem de mana bakımından iyi tahlil edip sindirilmesi gerekmektedir.

Kuran ve Yorum eseri üç ana bölümden oluşmaktadır.

Birinci Bölüm; Kurana göre Allah-Kâinat-İnsan ilişkisine (ontolojik, haberleşme, rab-kul ilişkisi), Kur'an'ın önemli bir kavramı olan ve aynı zamanda Allah insan münasebetini konu edinen ittiba kavramının açılımına yer vermiştir. İttiba: tebe'an kökünden ifti'al kalıbından olan sözlük anlamı uymak, tabi olmak, izinden yürümek ve taklit etmek demektir. En belirgin manası, bağlanmak ve itiaat etmek olan ittiba, birinin söz ve işlerini derinlemesine araştırmak, incelemek, Kur'an sünnetle amel etmek suretiyle söz konusu iki kaynağı tabi olmak; bir işi peş peşe yapmak, birine söz ve fiillerinde muvafakat etmek, edep ilim ve yaşantıda öncekilerin yolunu ve izini takip etmek gibi anlamlar ihtiva etmektedir². Bu bakımdan ittiba ile anlam yakınlığı bakımından kavramları ele alınmıştır. Bunlardan iman, İslam, itaat, i'tisam, ibadet ve taklit gibi kavramaları açıklayarak ittiba ile olan yakınlığı ele alınmıştır. İttiba'yı oluşturan unsurları inceleyerek ittibanın olumlu ve olumsuz neticelerini okuyucuya verilmeye çalışmıştır. Ayrıca bu bölümde, Kur'an'a göre insanın sahip olduğu hak ve özgürlüklere ve Müslümanla-

² Muhsin Demirci, *Kur'an ve Yorum*, Ensar Neşriyat, İstanbul 2006, s. 33

rın gayr-i müslimlerle olan münasebetleri konusuna yer verilmiştir.

İkinci Bölüm; Kur'an'ın nüzûlü ve yorumuyla ilgili olarak, vahyin gaybi bilgi kaynağı olarak nasıl bir işlevinin bulunduğu bahsedilmiştir. Kur'an'ın tedricen nüzûlü ve bunun hikmetlerini neler olduğu, Mekke ve Medine'de inen ayetler ve surelerin neler olduğuna dair ve bunların hikmetleri üzerinde durulmuştur. Nas-olgu ilişkisi açısından mükerrer nüzulün mümkün olup olmadığı meselesi, esbabu'n-nuzûl rivayetlerinin Kur'an'ın yorumlanması bağlamındaki fonksiyonu, tefsir usulünün temel meselelerinden biri olan recim ayetinin Kur'an'ılığı hususunu, modernist müfessirlerinin Kur'an'ı yorumlama yöntemleri ve günümüz modernistlerinin tefsire bakış açısı detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Üçüncü Bölümde ise; Tefsir literatürü bağlamında tefsir müfessirlerinden biri olan Ragıb İsfahani'nin hayatı, onun yetiştiği ortam ve eserlerini tanıttıktan sonra kaleme almış olduğu tefsirinin kaynaklarını, rivayet ve dirayet tefsiri açısından özelliklerini incelemiştir. Er-Ragıb İsfahani'nin eserini bu bakımdan ele alan müellif, ayetlerin izahında, Hz. Peygamber (sav), saha-be ve tabiunun sözlerine bu eserde geniş geniş yer verdiğini belirtmiştir. Diğer yandan yine tefsir literatürü bağlamında tefsir usulü ilminin ana kaynakları ve erken dönem müfessirlerinden biri olan Hatip Şirbini'in tefsirlerdeki yöntemini incelemeye çalışmıştır.

Sonuç olarak; kaleme alınmış bu eser, tefsir ilmi hakkında merak edilen ve bu anlamda bazı ince detayları öğrenmek isteyenler için tavsiye edeceğimiz bir eserdir. Kur'an ve Yorum adlı eseri okuduğunuzda, hem tefsir alanında birçok bilgiye ulaşmış olacaksınız hem de bu anlamda ihtilafı olan bazı meseleler hakkında geniş bilgiye sahip olacaksınız diyebiliriz. Öte yandan müellifin, bu eseri kaleme alırken akıcı ve anlaşılır üslup kullanması sizi oldukça memnun edecektir. Ele alınan konular bakımından birbiri ile bağlantılı olması sizi bütüncül bir anlayışa sevk edecektir. Bu eser ile kendinizi geliştirirken diğer yan-

dan günümüz bazı modernist görünüşlü tefsircilerin ele aldığı meseleler hakkında sizlere ipucu vermesi bakımından da tavsiye edebiliriz.